जिम्ह प्रभुया भजन (१)



च्वमि

चैत्यराज वज्राचार्य

सफू : जिम्ह प्रभुया भजन (१)
च्वमि : चैत्यराज वज्राचार्य
हामा : छ्येँजः
पिकाक : छ्येँजः
न्हापां : ने.सं.११२७
मू : -

कम्प्यूटर टाइपः कश्यप बज्राचार्य



चैत्य राज वज्राचार्य

(ने सं १०३३ थिंला गा १ - नेसं ११२१ थिंला थ्व १)

छ्त्वाःचा थःगु खँ

थ्व भजन जि बाः चैत्यराज बज्राचार्यजुं च्वया थम्हं हे छेँय् हालादीगु खः । वय्कः कवि मखु । गनं गुगुं नं स्कूलय् ब्वनादीगु मदु । थःगु हे स्व-अध्ययन जक खः । भगवान श्री कृष्णयात मालिक भावं वय्कलं सदां भक्ति याना दी । रुपया आराधना याना दी ।

साकाहारी वय्कलं गुगुंनं कथं हिंसाय् ब्वतिकाया मदी । हिंसा यायेमाःगु दक्व पूजा आजा तकं त्वःता दिल । विशुद्ध प्रेम भक्तिइ थःत दबीका दिल । वहे प्रेमपूर्ण भक्तिइ गुबलें गुबलें जाया वैगु भावयात वय्कलं च्वयादिल । वहे भावपूर्ण थ्व भजन खः ।

थ्व भजनय् छन्द मात्रा आदि शास्त्रानुसारया बिधि पू मवं । तर थुके छम्ह भक्तया भक्ति दु । रुप आराधनाया प्रेमपूर्ण सवाः दु । मनू मात्रयात थःगु जीवन सुथां लाकेगु लँपु क्यनातःगु दु । जीवन मुक्तिया खँ दु । वय्कः थः गथे छक्का पंजा छुं मस्यूम्ह सरल खः अथेहे थ्व भजन नं तसकं सरल व सहज जू । न्ह्याम्हेस्यां नं याउँक ब्वनेफु । थुइके फु ।

ने. सं. १०३३ थिंलागाः १ (वि. सं. १०६९ पौष कृष्ण प्रतिपदा) कुन्हु बा हिरामणि व मां बेतिमायाया कोखं वय्कःया जन्म जूगु खः । ख्वपया इताछेँ त्वालय् । ल्हासांनिसें नेपाः बिज्याःम्ह क्यान्छ्या लामाजुया धर्मदेशना न्यनेत वय्कः नं मांलिसे वन । धर्म देशनाया झ्वलय् लामाजुं हिंसा धयागु पाप मध्ये नं तःधंगु पाप खः धकाः धयाबिज्याय्वं व कुन्हुनिसें हिंसा यानाः याय्माःगु दक्वं ज्या त्वःतादिल । त्वाःया भजन छेँय् सदां तबला व हार्मोनियम थानाः भजन यानादीम्ह वय्कःया साधु संत महात्माप्रति यक्व हे श्रद्धा दु । प्रेम दु । भाव भक्ति दु । यक्व साधु संत महात्मालिसे हे वय्कलं संगत यानादिल । ज्ञान कयादिल । कृष्ण भक्तिया भक्त कृष्ण मंजरी देवी वय्कःया गुरु हे जुल ।

भिंगु संगतं हे जीवनयात खःकथं न्त्याकेत अःपुइ । थ्व खँयात जीवनकाःछि हे मन्त्र भाःपिया दिल । थम्हं च्वयागु भजन थें हे सरल जिन्दगी म्वानाः नेसं ११२१ थिंलाथ्व पारु (वि. सं २०५७ मंसिर प्रतिपदा) कुन्हु ८८ दँया बैसय् वय्कलं थ्व संसारयात त्वःता झाल ।

बाः नं च्वयादीगु थ्व भजनयात सफूया रुप वीत कम्प्यूटरय् टाइप याय्गु ज्याय् जि किजा कश्यप बज्राचार्यया यक्व ग्वाहालि दु । अथेहे भ्वँया ब्यवस्थाय् किजा कपिल बज्राचार्यया ग्वाहालि दुगु जुल ।

जीवन थौंया निंति जक म्वाय्गु मखु मेगु जुनियात नं भिंकेमाः । थम्हं यानागु मखुगु ज्याया निंति थः ग्यायेमाः । थथे ग्याःसा हे जक भिंगु लँपुइ न्ह्याय्त अःपुइ । थ्व हे थ्व भजनया सार खः ।

भगवानयात रुपया रुपय् खंकाः साधना याइपिं सकसित नं थ्व भजन यइ । थ्व भजन ब्वनाः थःत भचा जक नं सुधार याय्फत धाःसा वया मुक्ति तापाः मजू । अस्तु ।

सुभाय् ।

नारद बज्राचार्य

कुलेश्वर, यैं
नेपाल सम्वत् ११२७ पोहेलाथ्व

सानो भनाइ

मेरो बा स्व. चैत्यराज वज्राचार्यले यो भजन आफैले लेखेर घरमा कीर्तन गरी रहनु हुन्थ्यो । उहाँ कवि होइन । कुनै स्कूलमा पढ्नु भएको छैन । आफ्नै स्वअध्ययन मात्र हो । भगवान श्रीकृष्णमा मालिक भाव राखी भक्ति गर्नु हुन्थ्यो । रूपको आराधना गर्नु हुन्थ्यो ।

साकाहारी उहाँ सँधै हिंसाबाट टाढा रहनु भयो । हिंसा हुने पूजाआजा समेत छोड्नु भयो । बिशुद्ध प्रेम भक्तिमा आफूलाई दुबाउनु भयो । त्यही प्रेम पूर्ण भक्तिमा कहिले काहिं उब्जिने भावलाई उहाँले लेख्नु भयो । यो त्यही भावपूर्ण भजन हो ।

यो भजनमा छन्द, मात्रा आदि शास्त्रानुविधि केही पनि पूरा भएको छैन । तर यसमा एक जना भक्तको भक्ति छ । रुप आराधनाको प्रेमपूर्ण स्वाद छ । मानिस मात्रले आफ्नो जीवन राम्ररी जिउने बाटो देखाइएको छ । जीवन मुक्तिको कुरा छ । उहाँ आफू जसरी छक्का पंजा केहि नजान्ने सरल हुनुहुन्थ्यो, त्यस्तै यो भजन पनि सरल र सहज छ ।

ने.सं. १०३३ थिंला गा १ (बि.सं. १०६९ पौष प्रतिपदा) का दिन पिता हिरामणि र आमा बेतिमायाको कोखबाट उहाँको जन्म भयो । भक्तपुरको इताछेँ टोलमा । ल्हासादेखि दण्डवत गर्दै पाल्नु भएका बौद्ध विद्वान क्यान्छ्या लामाजुको धर्म देशना सुन्न आमासँग जानु भयो । धर्म देशनाको सन्दर्भमा लामाजुले हिंशा पाप मध्ये पनि ठूलो पाप हो भनी भन्नु भएको सुने पछि त्यै बेलादेखि उहाँले हिंशा गरेर गरिनु पर्ने सबै काम छोड्नु भयो । टोलको भजन घरमा सँधै हार्मोनियम र तबला बजाइ उहाँ भजन गर्नु हुन्थ्यो भने साधु संत माहात्मा प्रति अति नै श्रद्धा गर्नु हुन्थ्यो । प्रेम र भक्ति भाव राख्नु हुन्थ्यो । उहाँहरुबाट ज्ञान लिनु हुन्थ्यो । कृष्ण भक्तिका भक्त श्रीकृष्ण मंजरी देवी उहाँको गुरु नै हुनु भयो ।

राम्रो संगतले जीवन राम्रोसँग जिउन सरल हुन्छ । यो कुरालाई उहाँले जीवनभर मन्त्र जस्तै लिइराख्नु भयो । आफूले लेखेको भजन जस्तै सरल जीवन जिएर, ने.सं. ११२१ थिंलाथ्व १ - (बि.सं.२०५७ मंसिर

प्रतिपदा) का दिन ८८ बर्षको उमेरमा उहाँले आफ्नो नश्वर देह त्याग गर्नु भयो ।

बाले लख्नु भएको यो भजनलाई पुस्तकाकार दिन टाइप गर्ने काममा भाइ कश्यप वज्राचार्य र प्रकाशनको लागि कागज आदिमा भाइ कपिल वज्राचार्यको धेरै सहयोग छ ।

जीवन आज मात्र जिउने हैन, हामीले भोलिको जुनि पनि सुधार्नु पर्दछ । आफूबाट हुन गएको गल्तिमा आफू डराउनु पर्दछ । यसरी मनमा डर लियौं भने राम्रो बाटोमा लाग्न कठिनाइ हुँदैन । यो भजनको सार यही हो ।

भगवानलाई रूपको रूपमा देखेर साधना गर्नेहरुको निम्ति यो भजन मन पर्ने छ । यो भजनबाट आफूलाई अलिकति पनि सुधार गर्न सकियो भने त्यसको निंति मुक्ति टाढा छैन । अस्तु ।

नारद वज्राचार्य

कुलेश्वर, काठमाडौं ।
ने.सं.११२७ पोहेला थ्व ।

धलः

१

मनू जन्म कै नं हे मन्
चेतना मवःनिला
लाखौं जन्म हिला वै नं
भापी छं मफूनिला

गर्भेयाःगु दुःख नं छं
लुमना मवःला
हानं वहे गर्भया दुःखय्
चा चाः ह्यूवने मानिला

नर्के दुःखसिया वैगु
लुमना छं मवःला
ग्यानापूपिं जमदूततय्
हानं ख्वाःस्वय् मानिला

बिषय धैगु बिष धका
आःनं छं मस्यूनिला
उकीजक ब्वाँय् ब्वायँ् जुजुं
आःनं छं लिमलाःनिला

पापीजुया फुक्कसिनं
हेलायाके मगाःनिला
थःगु कर्म दुःख ब्यूगु
आःनं छं मस्यूनिला

लोमंकेहे मज्यूगु राम
नाम छं लोमन ला
हानं जन्म जन्मातरे
थथेहे दुःख सीगु ला

हरिया भक्तियायेमाःगु
लुमना छं मवःला
शास्त्र पुराण न्यों जुजुं छ
ध्वादः जुयाः वनला ।



२

निर्मोहि कृष्ण छ गन वना
गनं छुन्त मखं रे
मामां जि ला हैरान जुल
छकःला ख्वाःक्यों वा रे

काशी मालां मखं छुन्त
मथुराय्‌नं मखं रे
बृन्दावनय्‌ मखं छुन्त
गन वना च्वना रे

बद्रिइ मालेधुन छुन्त
द्वारीकाय्‌नं माला रे
न्ह्याथाय्‌ स्वःसा ल्वहँयाम्ह जक
धात्थेंयाम्ह छ गन रे

छुन्त मामां जि ला कृष्ण
वयँ्हे जुल रे
जितः ख्वय्‌के गात कृष्ण
आःला दर्शन ब्यू रे

धौ माखन तैतयागु दु
छुन्तहे नके धका रे
थ्व नुगः जिं चाय्‌के धुन
अन हे छ च्वं वा रे



३

सिना वनेमानि छन्हु
म्वाना च्वने मदु रे
हरियाःगु सेवा याना
हरि खुसि याव रे

मां बौ बाज्या बज्ये सकलें
सिनावने धुंकल रे
अपिं थेंतुं भीनं छन्हु
सिना वनितिनि रे

धन जन छें बुँ सकतां
मोहया जाः सीकि रे
थुकेजक तःकेनकि
जीवन सितिकं वनि रे

धर्मं जक जय् जुइ लिपा
पापं जय् जुइमखु रे
छलेयाना पाप यायेगु
बानि त्वःते माल रे

फुक्क प्राणितय्गु नुगलय्
ईश्वर छम्हहे सीकि रे
सुयात नं दुःख बीगु
मनय् बिचाः मयाये रे

करपिन्त छलेयाःसा
पाप मुना वइ रे
वहे पापं जन्म जन्मतकं
थःत दुःख बी रे

सी मानिगु छता खँ
लोमंकेहे मज्यू रे
मचा बुरा धका कालं
पिया च्वनिमखु रे

सी मानिगु छता खँ
लोमना वंसा रे
थ्व संसारं धर्म धैगु
सदां तना वनी रे

सत्य त्रेता द्वापर कली
जय्जुइगु धर्मं जक रे
पाप यायेगु बानियात
त्वःताछोये माल रे

उना च्वंगु मसां स्वयाः
थःनं न्ह्यलं चाय्कि रे
मेपिंजक सीगु मखु
थःनं छन्हु वनि रे

थःत दुःख वियाच्वंम्ह
पाप धकाः सीकि रे
धर्मया झण्डा ज्वनेवंतुं
धर्म दैगु मखु रे

बो थें जुयाः च्वनेगु
मनूयात मल्वःरे
कोया बानि घाना जुयां
गुवले सुख जुइ रे

सज्जनतय्‌गु संगत यानाः
हरि भजन याव रे
हरियाके मन छोयाः
बिषयं पिहां वा रे



४

जिगु जीवन सहारा सुंहे मदु
दुसा कृष्ण छम्ह दु मेपिं मदु
मेपिं सुंहे मदु

नुगलय् दुने घाः जुया च्वन
थौं जि सिनावनीला धैथें च्वन
तर वासः जितः बीपिं सुंहे मदु
दुसा कृष्ण छम्ह दु मेपिं मदु
मेपिं सुंहे मदु

व्यथा जिगु थ्व नुगलय् दुने
जिके मेपिंसं न्यंसा गथे केने
तर पीर थ्व जिगु स्यूपिं मदु
दुसा कृष्ण छम्ह दु मेपिं मदु
मेपिं सुंहे मदु

जीवन जिगु थ्व फुना वनी
सीसां कर्मयाभोग जिं यायेमानि
तर कृष्ण गन थें थन मदु
रक्षा कृष्णंमयाःसा मेपिं मदु
मेपिं सुंहे मदु



५

ललितापासा व्वना राधा कृष्णया छेँय् वन रे
कृष्णयात नापलाना: प्रेमय् मग्न जुल रे

राधायात यशोदां क्वथाय् ब्वना यन रे
वैत स्वस्वं यशोदा अतिकं लय्ताल रे

राधाया सँ पित्तुपीका अतिकं मायायात रे
माया यायां मनेदुने खँ नं ल्हाकाहल रे

बृषभानुं ब्यूसा राधा कृष्णयात थिक्क रे
कृष्णयात राधा अहा ! गुलिजक ल्व:गु रे

यशोदाया मनय्दुने थ्व खँ ल्हानाच्वन रे
थुवलय्हे नन्दराज क्वथाय्दुहां वल रे

यशोदाया नुग: खँ नन्दराजं थुइकल रे
नन्दराजनं राधा खना अतिक लय्ताल रे

नन्दराजं राधायात मुसुहुं न्हिला: स्वत रे
मनं मनं धाल नन्दं राधा गुलि बांला:रे

कृष्णयात ब्यूसा राधा ब्याहायाना बिय रे
बृषभानुयाके राधा फ्वंकेछोये माल रे



६

रास त्वःता राधाकृष्ण निम्हं बिस्यूं वन रे
गोपिनीत कृष्ण मखना उइँ उइँहे जुल रे
सिमायाके न्यन गोपिं कृष्ण भ्काःगु खंला रे
लिसः मव्यू सिमां हरे ! थिंग दना च्वन रे

तुलसियाके न्यन हानं कृष्ण थुखें भ्कालला रे
लिसः मव्यू तुलसिनं गोपिनीत ख्वल रे
कदमसिमायाके न्यन ख्वख्वं बिन्तियाना रे
कृष्ण थनं भ्काःगु खंला, खँसा कनाव्यू रे

गनं मखना कृष्णयात बिरह व्यथां कल रे
हा ! कृष्ण ! हा कृष्ण धाधां कृष्णलीला यात रे
गुम्हं गोपि कृष्ण जुल, गुम्हं जुल पुतना रे
पुतनायात स्याःगु लीला अन अमिसं यात रे

गुम्हं गोपि बकासुरजुया वल तिंन्हुया रे
गुम्हं गोपि कृष्णजुया हानं लीलायात रे
गुम्हं जुल बलराम , गुम्हं कृष्ण जुल रे
मेपिं ग्वालवाल जुया धौ खूगु भाय् यात रे

गोवर्धन पहाड धाधां गा कथिं ल्होन रे
जि खः कृष्ण छिपिं फुक्क थन दुहां वा रे
धाधां कृष्ण लुमंका व्हायँ् व्हायँ् ख्वल रे
ख्वख्वं अले कृष्णया सकसिनं स्तुति यात रे ।



७

उखे वंसा उखेहे वैगु
थुखे वंसा थुखेहे वैगु
न्ह्याथाय् खंसां मुसुमुसु न्हिलाः
थ्व मन् स्यंकल कृष्णं ।

न्ह्याथाय् वंसां ल्यूल्यू वैगु
आसे ललिता जिनं वये धाइगु
जितः लिफःलिफः स्वकाः
थ्व मन् स्यंकल कृष्णं ।

गनं वने जि ज्यूगु मखुत
इज्जत जिगु च्वंगु मखुत
छैँय् च्वंसां मुरलिं सःता
थ्व मन् स्यंकल कृष्णं ।

गुलि जक बांलाःगु ख्वाः
गुलि हिसि दुगु पह
स्व स्व कि किं स्वय् मगाकाः
थ्व मन् स्यंकल कृष्णं ।

उखुन्हु जिमिथाय् धौ खू वःगु
जिमामं वैत ज्वनातःगु
चिप धौ जिगु म्हुत्वी ईकाः
थ्व मन् स्यंकल कृष्णं ।

म्हिगः जि जमुनाय् वना
कन्हैया जिगु ल्यू ल्यू वयाः
ललिता भी स्वयम्वर याये नु धयाः
थ्व मन् स्यंकल कृष्णं ।

नये त्वने जि धन्दा मदु
धौ दुरु खुये गुलि न्ह्यैपु
खुयाः धौ दुरु नःवने नु रे धयाः
थ्व मन स्यंकल कृष्णं ।

राधा जितः गथे जुल गथे जुल
बखुं ब्वःथें थ्व मन् ब्वल
गन वना ख्वाःस्वये धैथें बिरह ज्वीका
थ्व मन् स्यंकल कृष्णं ।



८

छिगु छकः ख्वाःस्वये कृष्ण दर्शन जितः बियादिसँ
मनू जुयाःजन्म कैगु जीवन सार्थयाना वियादिसँ

गोपितय्त मोहयाना न्हिं न्हिं दर्शन बियाःदिल
जिगु नं ला पाः वल कृष्ण दर्शन जितः बियादिसँ
धौ दुरु खुया खुया गोपिनितयेत दुःख बियादिल
वहे दुःखय् सुलाच्वंगु सुख छकः जितः बियादिसँ

बां बां लाःपिं सा दु जिमिथाय् धौ दुरु सकतां दु
झासँ रे कृष्ण पासापिं ब्वना छितः लसकुस दु
रास लिला धैगु कृष्ण वयाः जितःनं केनादिसँ
वहे रास प्याखं छकः जिलिसे नं म्हितादिसँ

कुबिजा लय्तायेकेत वया छेँय् हे छि झायादिल
झासँ कृष्ण मुरलिं पुया जितः छक्वः सःतादिसँ
ब्राम्हणतसें बेद ब्वंका लँस्वया छितः ब्वनायंके
छिगु तुतिपालि सिलाः थःत थम्हं धन्य याये

आसनये छितः फेतुके भक्ति भावं पूजायाये
मेवा मिस्तान ज्वरेयासे छितः भोजन याके
छिगु दर्शनं जिगु नुगलय् आनन्द जाया वइ
वहे ब्रम्हानन्दय् दुविनाः छिगु पाली जि भ्वपुइ



९

आरति याये प्रभु सर्बार्थ सिद्धया
भाव भक्ति छपिनिगु अथे थथे मसिया

प्राणितयेगु दुःख खना थः नं दुःखि जूम्ह
प्राणि उधार याये धैगु बिचाःयाना बिज्याःम्ह

कपिलबस्तु राजया सुख दक्वं त्वःता बिज्याःम्ह
मां बौ कला मचा त्वःता तपोबन बिज्याःम्ह

बोधि बृक्ष सिमाक्वये च्वना तप याना बिज्याःम्ह
मार गन दक्वयात जिते याना बिज्याःम्ह

भव सागरे कुतुं वंपिं प्राणि थकया बिज्याःम्ह
निर्वाणया लँ क्यना उधार याना बिज्याःम्ह

धन्य धन्य बोधिसत्व छपिनि जय जय जुयेमा
बोधि ज्ञान बिया जिमित मिखा कंका बिज्याःम्ह



१०

स्वांमाय् स्वां नं व्है वल फलमाय् फल सैवल
राम जन्म जुइन अहा ! खुसिइ अमृत बाः वल

स्वीस्वकोति देवगण बिमानय् च्वना स्वः वल
नाग, मुनि, द्यःतसें प्रभुया अस्तुति याना हल
दुन्दुभि बाजं थानाहल गन्धर्वतसें म्ये हाल
अयोध्याया शहरे सर्गतं स्वां वा गाका हल

प्राणीतय्‌गु मन अथें लसतां भय्‌बिना वल
गुँ पर्व त तः ज्यानाः मणीहुरुरु पिहां वल
लगन ग्रह बार फुक्क शुभ साइतय् लाःवल
चौला थ्वया नौमि तिथि अतिकं भिंगु दिं जुल

अयोध्या शहरे सिचुफये सिर्र सिर्र बाः वल
देवगणया अस्तुतिं सर्गः छगुलिं थ्वया वल
ति न्हिनसिया जव थिक्क बार बजे नं जुल
कौशल्याया गर्भ प्रभुनारायणं जन्म काःवल

“बेद पुराण धर्मशास्त्रं अस्तुति याये मसः धाइ
हे नारायण छिगु अस्तुति कौशल्यां गथे याइ
करुणा सुखया समुद्र धकाः बेद पुराणं धैतल
उम्ह योगेश्वर जिम्ह काये जुयाः थौं झाल

बेदं धाल प्रभुया मायां थ्व ब्रम्हाण्ड श्रृष्टि जुल
उजाःम्ह प्रभु गर्भय् तयाः जितःअति लज्या जुल”
कौशल्यायात ज्ञान लुल हरि मुसुक्क न्हिलादिल
हरिं थम्हं यायेगु ज्याखँ कौशल्यायात कनादिल

ब्रम्हाण्डया नायक छिला आम रुप त्वःता दिसँ
मचा रुप कयाः जितः मचाया सुख बिया दिसँ
मांयागु थ्व वचन न्यनाः हरि मचा जुया दिल
मचा जुयाः हरि अले ह्वायँ ह्वायँ ख्वया बिल

उखे कैयीया गर्भं भरत बूगु नं खवर वल
लक्ष्मण व शत्रुध्न निम्ह सुमित्रा नं बुइकल
काय्‌पिं बूगु खँ न्यनाः दशरथ अतिकं लय्‌ताल
अयोध्याया सकल प्राणी हर्षं प्याखँ ल्हुया हल

मनु मखु पार्वति व ईश्वर परब्रम्ह खः
भक्तया निंतिं जक मनु जुया वःम्ह व खः
वैत भजेयाना च्वंसा भुक्ति मुक्ति बिइम्ह
वैगु किर्तन यानाच्वंम्ह भव पार जुइम्ह

काय्‌पिं बूगु लसताय् जुजुं उत्सव न्यायेकल
उत्सव स्वस्वं सुर्जद्यः लच्छी अथें अलमल जुल
संसारया दक्व सुख अयोध्या नगरय् दुहां वल
रामलीला स्वयेखना थःत भाग्यमानि तायेकल



११

पापीतयेगु पापया भारं पृथ्वी भासय् जुइन
धर्मयागु रक्षा यायेत ईश्वरं अवतार काइन

थ्व खँ सीका प्रकृतिं नं सगुन क्यना है च्वन
सर्गतय् तिमिलाभावा मुसुहुं न्हिलाः वैच्वन
नगु थिनाः सर्गः छगुलिं भःभः धयाहल
स्वःस्वः थासे भिंभिंगु सगुन खने दयावल

प्राणीतय् नुगः अथेंअथें लसतां भय्बिया वल
अथें अथेंहे मनूत सकलें आनन्दे मग्न जुल
रंग रंगया स्वां होयाः जंगल गुलि बांलात
फल सयाः क्व क्व छूगु सिमा अति बांलात

पलेहलं पूखु दक्व स्वय् हे गुलि यै पुल
खुसि बाः वयाः थौंला भन् हे लः यचुल
भुं भुं हाहां भंम्बःत स्वांमा पतिंक जू वन
स्वांया रस थौं अहा ! न्हापा सिबय् पानाच्वन

लय्लय् ताताः भंगः पंछि थःथःगु छेँय् वल
थिकु थिकु छ्यं संकाः अहा ! यैपुगु म्ये हाल
गुँ पर्वःया खानि दक्वं थः थम्हं तज्याना वल
प्रभुया दर्शन यायेत रत्न सुल्लसुल्ल बाः वल

नस्वा ह्वला सररर सिचुक फयनं बाः वल
सातसें नं प्रभुया निंतिं थःगु दुरु हायेकल
ऋषितय्‌गु यज्ञ यज्ञय् मि दन्दनी छ्योयावल
सन्ततय्‌गु नुगः अहा ! लसतां भयविनावल

स्वर्गय् च्वंगु बाजं फुक्कं लसय् हंक सः वल
द्यःत फुक्क अजू चाचां उखें थुखें स्वः जुल
गन्धर्व व किन्नरीतसें यैपुक म्ये हालाहल
विद्याधर अप्सरात मस्त जुयाः प्याखं ल्हुल

ईश्वरं अवतार काइगुजुल काइगुजुल काइगुजुल
थ्व खँ सीका नक्षत्र ग्रह नं भिंभिंगु थासे च्वंवल
धननन बाजं सः थें सर्गतय् नँ न्यानावल
छक्वलं ख्यूंसे जुयाः मथुरा छगुलिं वा वल

गुँला गा या अष्टमिस सब्बू चा जब जुल
देवकीया गर्भं जेलय् हे कृष्णया जन्म जुल
देवकी व बसुदेवयात कृष्णं दर्शन बियादिल
शंख चक्र गदा पद्म ज्वनाः थःगु रुप क्यनादिल

देवकी व बसुदेवं थःत अति धन्य धन्य तायकल
निपाः ल्हाः प्यपुंकुसे अमिसं प्रभुया अस्तुति यात
भक्ततयत अभय बीत प्रभु जन्म काः वःगु खत
थ्व संसारं आः पापीतयगु नास जुइगु हे जुल ।



१२.

सज्जन पासा न्यनादिसँ जिगु बिन्ति छगू थ्व
बैज्ञानिक तरीकां संसार बिचाः यायेमाल स्वः ।

नकलि चीज क्यनाः भ्कीत भुलेयानातःगु स्वः
सकलि चीज सुचुकातःगु भ्कीसं लुइके मफुत ।
दुरुइ घ्यः व मदुगु मखु, दुसां खने मदु स्वः
धौ फिना व मथय् याःसा अले खने दइ स्वः ।

ईश्वर मदुगु संसार मखु, बिचाःयानाः माला स्वः
भक्तियायां माःसा ईश्वर छन्हु पक्कां लुइ स्वः ।
पाप यानाः पापी जूसा, ईश्वर भ्कनभ्कन तापाइ स्वः
धर्म यानाः जूसा ईश्वर ससतिना वइ स्वः ।

अस्पतालय् वने बलय् पापया फल खने दइ
कोरीखानाय् वंसा भ्कन हे महापापी स्वये दइ ।
पापया कसाः भोगेयाःगु स्वयाः चेतय् जुये माल स्वः
जमराजथाय् वने बलय् अन भ्कन ग्याये माली स्वः ।

थ्व संसारे सुखिपिं सिबय् दुखिपिं हे उप्वः दु
इश्वरं नं इन्साफयानाः भ्कीत क्यतातःगु दु ।
धर्मात्मात धर्मया फलं आनन्दं च्वंच्वंगु दु
न्हिया न्हिथं पापीतयेत पापया मिं पूगु दु ।

च्वय्च्वय् वनी धर्मात्मात जन्मजन्मान्तरे स्वः
क्वय्क्वय् वनी पापीधाक्व जन्मजन्मान्तरे स्वः
एकान्तय् बिचाः याःसा भ्कीत छर्लंग थुयावै ।
संसारय् जक भुलेजूसा ख्यूँगु गालय् क्वब्वाइ ।

कृष्ण कृष्ण धाधां गुम्हं कृष्णया जक ध्यान याइ
गुम्हं रामनाम जपय् यायां रामया हे ध्यान याइ ।
कलियुगय् मनुस्य चोला पुण्यं पावय् जूगु थ्वीकाः
मालिक ईश्वरया सेवा भ्कीसं न्हिथं यायेमाल स्वः ।

नःसां द्यंसां ईश्वरया भक्ति यानाच्वने माल स्वः
भुक्ती मुक्ति थुके हे दु थुइका कायेमाल स्वः ।



१३.

थ्व संसारे प्राणीत धाक्व प्याखं ल्हुयाच्वंगु खः
कर्मरुपि खिपतं चिकाः लयलय्तायाःच्वंगु खः ।
मांया गर्भे पिहां वैबलय् छु हे ज्वनाः वःगु दु ?
थ्व शरिर त्वःताः वने बलय् यंके फैगु छु हे दु ? ।

बिचाःयानाः स्वयादिसँ बन्धन थन छु छु खः ?
चिनातःगु खिपःयात फ्यने मफूगु छुकिं खः ।
थौं धाधां कन्हे धाधां न्हि फुना वंगु दु
सुख सुख धाःपिं सकलें झन हे दुःखय् लाःगु दु ।

आशाया खिपतं चिनातःगु मस्यूपिं थन यक्व दु
स्यूपिसं नं उकेया गथः फेने मफया च्वंगु दु ।
थम्हं पेनागु जालय् दुने थःहे तःक्यना च्वंगु खः
जालय् च्वच्वं माकःचिया थें जीवन फुना वंगु खः ।

गथेयाये छु याये धाधां वंहे लिकाःच्वनागु जुल
बिसि वँवं थक्कर ननं होस् छखे लानावंगु जुल ।
जि काय्म्ह्याय्, जिगु धनया मोहे भुले जूगु खः
मोहया जाः खुइ मफुपिं दक्व भवचक्रे लाइगु खः ।

सीपिं सकलें मसानय् हेंग्वाः जुया वंगु दु ।
थःनं हेंग्वा जुइमानिगु लुमंकातये माःगु दु
सिना पशु जन्म जुइवं अति दुख सी माली स्वः
याकनं न्ह्यलं चायेका ईश्वर- शरणे वनेगु स्वः ।



१४.

करपिन्त दुःख बी मज्यू, दुःख ब्यूसा पाप लाई
पापीतय्‌त जमलोकय्‌ जमराजं कसा याइ ।

सारा प्राणीतय्‌गु नुगलय्‌ हरि च्वनाच्वंगु दु
नुगःया खँ फुक्क फाक्क उकें वं स्यूगु दु ।

दुखितय्‌त सहायता बीम्ह व हे हरि छम्ह खः
दुखियात करुणा तयाः शरण काइम्ह वहे खः ।

पापी खनेवं न्ह्याबलें सीकी हरिं तं पिकाइ
पापीयात न्हंकाछोय्‌त अले वं अवतार काइ ।



१५.

भिन्निन्हु लिपा बल्लं म्हिगः आनां छु न्त्यः वल
बाँसुरी पुयाः उबले हे कृष्णं जिगु न्त्यः स्यंका बिल ।

जि मां दनाच्वंगुलिं जि प्याहां नं वने मफुत
थ्व मन ख्वयाः ख्वयाः अथें न्त्यो नं वय्के मफुत ।

कृष्ण नापलाये मखनाः जितः नये नं छुं मयेल
गंसि जुजुं वन ललिता सने हे जि मफुत ।

कृष्ण नाप च्वने दुसा संसार जितः म्वाःल
कृष्ण नाप लायेगु कारे उपाय छुं याये माल ।

मिखाय् वया ख्वाः जक झलझल लुया वल
न्त्याथाय् वंसा च्वंसां हरे थ्व मन् थीर मजुल ।



१६.

जगत्या मां सरस्वति छितः नमस्कार याना मां
छिगु पाली भक्ति फ्वना बर बियादिसँ मां ।

बिद्याया वर फोने धकाः छिगु शरण वया मां
मां जितः दया तयाः छिगु शरण का रे मां ।
जि अनाथ अज्ञानीयात ज्ञान थुइका ब्यू रे मां
बिद्याया छि खानी खः जितः बिद्या ब्यू रे मां ।

छि बिना जि आधार मदु आधार जिम्ह छि हे मां
दया तयाः जितः याकनं शरण छिसं का रे मां ।
मनूतय्‌गु नुगले नुगले बिद्या ब्यू वइम्ह मां
अमूल्यगु बिद्यारत्न जितः नं बिया ब्यू रे मां ।

मेवा मिस्तान्न छायेता जिके छुं हे मदु मां
थः थम्हं खुसि जुयाः जितः दर्श ब्यूवा रे मां ।
जिम्ह मां नं छि हे खः जिम्ह बौ नं छि हे मां
गुरु जिम्ह छिहे खः न्हा, जितः दया ती रे मां ।

कवितयेगु बुद्धिइ वयाः सहारा बियाच्वनीम्ह मां
जिगु नुगलय् नं बिज्याना बिद्या स्यना ब्यू रे मां ।
बिद्यारुपी भाग्यरथी जिगु बुद्धिइ नं तै ब्यू मां
थ्वहे जलं प्राणीतय्‌त उद्‌धार याये फयेक मां ।

छिगु तुतिपालिइ न्हिंन्हिं नमस्कार याना मां
जिगु मनया थ्व इच्छा पुरेयाना ब्यू रे मां ।



१७.

थ्व संसारे मनूत अन्धा जुया च्वन रे
मोतिबिन्दु जुइका: दु:खसिया च्वन रे ।
डाक्टर क्यना,छम्ह निम्हं मिखा चिरे यात रे
मिखां खंका चस्मा तया: आनन्दं च्वन रे ।

मिखां मखंपिं मनूतय्‌सं भ्कुट्ठा सच्चा धाल रे
कांपिं फुक मिलेजूसां सच्चा खंके फैमखु रे ।
पचिपचि याना: जुया: अन्दाजिं जक खँ ल्हाइ रे
कांपिं मुना मुना जूसां गाले कुतुं वने फु रे ।

कांपिं मुना: मुना: छन्हु सल्ला याना जुल रे
सुजद्यः धयाम्ह गथेच्वं भ्कीसं नं स्वये माल रे ।
अमिसं सूर्द्य खंकेत मिखा चिरे यायेमानि रे
मिखाय् पिलिं भुंका:च्वना: सूर्द्य: गथे खनी रे ।

मोहयागु मोतिबिन्दुं मिखा त्वपूगु सीकि रे
कां जुया: ईश्वरयात भ्कीसं खंके फैमखु रे ।
मिखां खंके य:सा अमिसं डाक्टर क्यने मा: रे
सन्तरुपी डाक्टरं नुग: मिखा चिरे याइ रे ।

ज्ञानरुपी चस्मा तयेका: मिखा कंका बी रे
अनंलिपा स्व:स्व:थासय् ईश्वर खंके फइ रे ।



१८.

जिम्ह बौ सिना वन जिम्ह मां ला दनि रे
जिम्ह कलाः थ्व हे धाधां सिँग्वारा ज्वन रे ।

अन्धा अमिसं मां बौयात म्हसिके हे मफुत रे
मिखा चिरे यायेमाः धयागु अमिसं मथुल रे ।
गुबलें सी हे म्वाःपिं मांबौ मिखां खंसा खनि रे
सीगु म्वायेगु धैगु थ्व खँ छुं हे खःगु मखु रे ।

ईश्वर दुहां पिहां ज्वीवं सीगु ब्वीगु ज्वीगु रे
बिचाःयाना स्वःसा थ्वखँ फुकं थुया वइ रे ।
पिनेया मिखां स्वयाः जक थुइके अति थाकु रे
ज्ञान मिखा चाःसा जक ब्यापक ईश्वर खनी रे ।

संसारया हुलय् प्राणीं गजप जुयाः स्वत रे
झुट्ठा स्वयाः झुट्ठायात सच्चा धाःगु खत रे ।
नका,पुंका,त्वंका तःसां थ्व शरीर झुट्ठा खत रे
शरीरयात जि हे धाःसां छन्हु त्वःता छोय् माः रे ।



१९.

हुरुरुरु ब्वया वनीम्ह छन्हुयागु दिन रे
गुलि हेके छन्त हरे छ ला निर्मोही रे ।

छंगु निंतिं छँ बुँ दयेका, मुंका धन माल रे
घौपलखं त्वःता वनीम्ह छ ला निर्मोही रे ।

साःगु,भिंगु नका छन्त, भिंगु वस्त्रं पुंका रे
हिरामोति ब्यूसां छ ला माने जुइम्ह मखु रे ।

मांबौ दाजुकिजा दःसां, डाक्टर बैद्य अनेक दुसां
सुनां मखंका ब्वया वनीम्ह छ ला निर्मोही रे ।



२०.

प्रभुको भक्ति गर्छु भन्दा भन्दै जीवन यसै विति गो
भोलि पर्सि भन्दा भन्दै असि बर्ष पुगि गो
पश्चाताप भयो कृष्ण भक्तिबिना जीवन गो
यो संसार सपनाजस्तै त्यसै बिति जाने बेला भो

घर धन परिवारहरुको अव माया लाग्दैन
प्रभुको भक्तिगर्नलाइ आसलाग्यो जीवनको
मैले पहिले प्रभुको भाव भक्तिगर्न सकिन
बिषयी भुमरीमा परी बेहोस भइ लडें म

पिंजडालाई म हुँ भनि झुठो नातामा भुलेर
भवसागर तर्न छोडि खाल्डोमा जाकिएँ म
ठेगान भएन काल आउने भोली होकि पर्सि हो
डरलाग्यो कृष्ण प्रभु कालले के के गर्ने हो

चौरासि लाख घुमि बल्ल मानिस चोला पाएँ थें
त्यै अनमोल चोला हरे ! कु संगतमै गुमाएँ
पापीहरुको शिरोमणि अधम पापी म नै हुं
पापमोचक कृष्णप्रभु शरण मलाईलिनु होस्

व्यर्थका कुरा मान्नु मानें अनुभव मलाई सुन्य भो
अव ईश्वर भजी मैले दर्शन कहिले पाउने हो
दीननाथ मुक्ति मेरो अब कुन जुनिमा हुने हो
जहां रहूं श्यामसुन्दर भक्ति मेरो नछुतोस् ।



२१

माता मेरो पार्वति पिता मेरो शंकर
पिताजीले पैह्रनु हुन्छ सुन्दर राम्रो बागम्बर

पिताजीका भक्तहरु ऋषिमुनि महात्मा
ति माहात्मा मस्त हुन्छ पिताजीको प्रसादमा

अधम पापिहरु समेत शरण पर्न आएभने
भोले बा बा त्यसलाई अभए पद बक्सने

मसानलाई अपबित्र ठानि मानिस घृणा गर्दछ
त्यै मसानमा भोले बाबा आनन्दमानि बस्नुहुन्छ

भोले वावा शिव शंकर अनेक लीला गर्नुहुन्छ
बृद्ध शिवशर्मा बनि गोमाका साथ रहनु हुन्छ

लीलाकै खेलमा फेरि गोमालाई छोड्नु हुन्छ
आफै रुखबाट खसी भक्तको परीक्षा लिनुहुन्छ

हा सति ! हा सति ! भनि रुन्दै रुन्दै हिंड्नु हुन्छ
सतिको बिरहमा युगौं युग बिताउनु हुन्छ

मृग बनी स्लेसमान्तकमा रमाएर खेल्नु हुन्छ
फेरि तपस्या गर्दागर्दै बर्षौं बर्ष बिताउनु हुन्छ

धेरै जसो भोले बाबा कैलासमानै बस्नु हुन्छ
आफ्ना भक्तजनलाई आफैमा लीन गर्नु हुन्छ



२२

बटुवा हे घनश्याम ! बटुवा हे श्री राम !!

डण्डकारण्य पवित्रगराई,आफ्नो चरणको छाप लगाई
ऋषिमुनिहरुको ताप मेटाउने

दु:खि सवरीको दु:ख मेटाउने,जुठो बयरपनि प्रेमले खाने
सबरीलाई भव पार गराउने

दु:खि सुग्रीवको दु:ख छुटाउने, बलिष्ठ बालिको त्रास मेटाउने
मित्रको दु:खमा आंसु बहाउने

दु:खि बिभिषण शरणमा आए, हा राम ! भनि पुकारा सुनाए
लंकाको राज तिलक बक्सने

सति अहिल्या छलमा परेर, भोग्नु पर्‍यो दु:ख शिला भएर
शिला अहिल्या बन्यो कृपाले



२३

पापीहरुको पापको भारले पृथ्वी भासिन लाग्यो
धर्मको रक्षागर्न ईश्वरले अवतार लिने बेला भो

प्रकृतिले सारा ठाउँमा सगुनै सगुन देखायो
शुभ गुणले युक्त अहा रोहिणीको उदय भो

ताराहरु प्रकाशमान भै दशै दिशा स्वच्छ भो
मंगलै मंगलले भरिपूर्ण आजको दिन रमाइलो

मथुराका नर नारीहरु त्यसै त्यसै दंग भो
मनमा सान्ति सरिता त्यसै त्यसै उर्लियो

रंगि चंगि फूल फुली जंगलै भो क्या राम्रो
फलै फललै लतरम्म नन्द बन भो रमाइलो

कमल फुली तालतलाउ अति स्वभाएमान भो
बगिरहेको नदी आज अतिनै निर्मल भो

भ्रमराहरु भुं भुं गर्दै फूल फूलमा चहाऱ्यो
आज मीठो रस अहा भ्रमरा अति दंग भो

रमाइ रमाइ रुख रुखमा चराहरु बस्नगो
मधुर मधुर स्वरमा गीत गुनगुनाउन थाल्यो

प्रभुको दर्शनगर्ना खातिर खानि आफै उघ्रियो
खानिभरी झलमल्ल अहा ! रत्नहरु देखियो

सुगन्धित वास्ना छर्दै सररर हावा चल्यो
गाईहरुको थूनबाट दू:धको धारा बहन थाल्यो

ऋषिहरुको यज्ञ अग्नी दन्दन आफै बल्न गो
सन्तहरुको मनमा अहा ! आनन्द सागर उर्लियो

स्वर्गमा नगरा, दुन्दुभि आफसे आफ बज्न थाल्यो
आफै बज्यो शंख पनि देवताहरु दंग भो

गन्धर्व औ किन्नरी मीठो स्वरमा गाउन थाले
बिद्याधर अप्सराहरु मस्त भइ नाच्न थाले

बाजा बजे जस्तै गरी घननन बादल गर्जियो
झमझम आकाशबाट सुद्व पानी बर्सियो

नक्षत्र ग्रहहरु सवै उत्तम स्थानमा बस्न गो
आकाशबाट देवताहरु प्रभुको स्तुति गर्न थाल्यो

भाद्र महिना अष्टमिको मध्यरात जब भो
देवकीको गर्भबाट कृष्ण प्रभुको जन्म भो

जय जय श्यामसुन्दर जय जय श्याम सुन्दर
त्रिभूवन नाथ स्वामि जय जय श्याम सुन्दर



२४

नरतन अनमोल चोला ब्यर्थै नफाल्नु होला
हरि भक्तहरुको संगत गर्न नभुल्नु होला

बिषयीहरुको संगत मन्ले नगर्नु होला
हरिलाई सम्झि सम्झि ध्यान मग्न हुनुहोला

हरिलाई मन नपर्ने अभिमान् छोड्नु होला
हरि भक्तहरुको सेवा हरि सम्झि गर्नु होला

दिन रात हरिको नाम जप्दै रहनु होला
आफुलाइ आफैले भाग्यमानि बनाउनु होला

हरिलाई मन नपर्ने कपटकाम छोड्नु होला
यमलोक जानु पर्ने अर्को पाप नगर्नु होला

अनमोल हरिको किर्तन दिनदिनै गर्नु होला
लाज छोडि ठूल्ठूलो स्वरले भजन गर्नु होला

हरिको कथा सँधैनै श्रद्धा राखेर सुन्नु होला
त्यसमा बिचार पुऱ्याइ सव काम गर्नु होला

घर धन परिवारहरुको मोहमा नभुल्नु होला
संसार चक्रबाट फुट्कने उपाय सोच्नु होला

संसार यो अनित्य जानि बैराग्य लिनु होला
दिन दिनै हरिको पूजा श्रद्धाले गर्नु होला

दुःखि अनाथहरुको दुःख नास गर्नु होला
धन द्रब्य दानगर्दै हरि खुसि पार्नु होला

बिष हो यो बिषय सुख ठूलो नथान्नु होला
पाप गर्दै धन कमाउने बानि नगर्नु होला

त्यागि शरिर एकदिन यमलोक अवश्य पुगिएला
दुःख भोगि पापीजनहरु रोएको त्यहां देखिएला

आफ्नो पनि पाप धर्म एकएक हिसाव होला
त्यो बेला धर्धर रुँदैमा यमले के क्षमा गर्ला

बिकराल यमदूतको चपेटामा नपर्नु होला
हरिको चरणमा सरण चाँदै नै पाल्नु होला ।



२५

हेर न कृष्ण आयो है माखन चोरि खायो है
ढोका नि थुनुँ डोरीले बानुँ भागेर जान्छ है

कत्तिको राम्रो त्यो नन्द लाल झल्झलै झल्किन्छ
दिन रात हाम्रो माखन चोरी हैरानै पार्दिन्छ

नन्दको छोरो अवश्य होइन नन्द त गोरो छ
यशोदा सति होइन कि कसो कृष्ण त कालो छ

आज त कृष्ण चोरीमा पऱ्यो घर जाने कसो नि
यो डोरी मोटो छिनाल्नु कसो टुलुटुलु हेर्छ नि बाबै

गाजले आँखा पुछेर कृष्ण धर्धर रोयो नि
नरोउ बाबा नरोउ यसोदालाई भन्दिन



२६

श्री कृष्ण प्रभुको चरणमा यो जीवन अर्पण गरुँला
प्रभुको पाउमा सेवा गर्दागर्दै अन्तेमा बैकुण्ठ जाउँला

कृष्णको कथा सुनेर दिन दिनै किर्तन यज्ञ गरुँला
नित्य प्रभुको भजन गाउँदै कृष्ण खुसि पारौंला

निर्दयी होइन कृष्ण प्रभु दयाको खानि नै हो
दया सागर कृष्णप्रभु बेदको पनि भनाई हो

भक्त बत्सल कृष्ण प्रभु भक्तको कुरा सुन्दछ
भक्तको लागि बेला बखतमा प्रभुले अवतार लिन्छ

योगेस्वर कृष्ण प्रभु योगि जनको आधार हो
आधारहीन म दुःखिको आधार पनि उनै हो



२७

कृष्णजीको बाँसुरीले गर्नु नै गऱ्यो
जारपतिको लागि यो मन चंचल भै गयो

पतिब्रता धर्म थाम्नु मुस्किल भै गयो
सुन्दर पुरुष हेर्दै यो मन पागल भै गयो

कस्तो राम्रो आँखि भौं त्यो धनुषै जस्तो
आँखारुपि बाण्ले मलाई घायल पार्दियो

हेर्दा त्यत्रो बालख सानु नक्कल कस्तो छ
फर्कि हेर्दै हाम्रो मन्लाई चोर्दै लिइदिन्छ

गर्गजीले त्यो कृष्णलाई ईश्वर भन्दछ
माखन चोर्ने लीला मलाई त्यो झन मनपर्छ

चीरहरण लीला गर्दै लुक्दै हिंड्दछ
अवलाहरुको सारीबोक्दै रुखमा झुण्ड्याउँछ

कृष्णजी त कस्तो कस्तो चोरपनि बन्दछ
नन्दजीको हुर्मतलिइ हायल कायल पार्दछ



२८.

उता गए उतै आउने
यता आए यतै आउने
जता गएनि हाँसिहाँसि
यो मन् बिगाऱ्यो कृष्णले

जहां जाउं म पछिपछि लाग्ने
पख ललिता भन्दै आउने
फर्कि फर्कि पागल बनाइ
यो मन् बिगाऱ्यो

कतै जान मुस्किल भै गो
इज्जत मेरो राम्ररी गै गो
घरै बस्दा नि मुरलीले डाकी
यो मन् बिगाऱ्यो

कति हिसि परेको त्यो,
कमल नयन सुन्दर मुहार
झलझल मलाइ देखाइ देखाइ
यो मन् बिगाऱ्यो

अस्ति घरमा दहि चोर्न आउँदा
मुमाले देखि पक्रनु भयो
जुठो दहि मेरो मुखमा दलीवरी
यो मन् बिगाऱ्यो

गोपिहरुको घरघर गइ
दहि माखन चोरी खाउँला
आउ ललिता घुम्न जाउँभन्दै
यो मन बिगाऱ्यो

हिजो म जमुना जाँदा
कन्हैया मेरो पछिपछि आइ
आउ ललिता हामी बिहे गरौं भन्दै
यो मन बिगाऱ्यो

राधा मलाई के भो के भो
परेवा जस्तै यो मन् उड्यो
नटखट्को जादू टुना मुनाले
यो मन् बिगाऱ्यो लौ न



२९

धकमक्क फूल फुल्यो रसिलो फल फल्न थाल्यो
अमृत बह्यो नदीमा अहा ! राम जन्म हुन लाग्यो

आकाश भरी बिमानमा देव गण देखिन थाल्यो
नाग मुनि देव गणले प्रभुको स्तुति गर्न थाल्यो

दुन्दुभि बाजा बज्न थाल्यो अप्सराहरु नाच्न थाले
अयोध्या नगरी भित्र पुष्प बृष्टि हुन थाल्यो

प्राणिहरुको मन त्यसै प्रफुल्लित हुन गयो
खानिबाट रत्नहरु आफै झलमल्ल निस्किगो

चैत्र महिना शुक्ल पक्ष नौमि तिथि आजै हो
लगन ग्रह बार आज सवै अनुकूल भै सक्यो

सूर्यनारायण ठीक मध्यान्हमा आइपुग्यो
सुगन्धित शीतल बायु अयोध्यामा बहिरह्यो

प्रभुको स्तुतिले आकाश गुन्जाएमान भो
ब्यापक परब्रम्ह प्रभु कौशल्याबाट जन्म भो

शंख चक्र गदा पद्य चार हातमा लिएको
कौशल्याजीले गर्नुभयो दर्शन प्रभु नारायणको

बेद पुराणैलाई प्रभुको स्तुति गर्न कठीन छ
अवला कौशल्याले कसरी प्रभुको स्तुति गर्ने हो

प्रभु करुणा सुखको समुद्र भनि बेद पुराण भन्दछ
लक्ष्मीपते आज मेरो पुत्र बनि आउनु भो

प्रभुको मात्र मायाले यो ब्रम्हान्द सृष्टि भो
यस्ता प्रभु गर्भमा हालि मलाइ अत्यन्त लाज भो

कौशल्यामा ज्ञान उब्जियो प्रभु मुसुक्क हाँस्नु भो
पछि गर्ने काम सबै कौशल्यालाई बताउनु भो

कौशल्याले भन्नुभयो यो रुप अब छाड्नु होस्
बालक बनि बाल सुख मलाई अब दिनुहोस्

माताको वचन सुनि हरि वालक बन्नु भयो
बालक भइ प्रभु अनि धुरुधुरु रुन थाल्नु भो

कैकेयीको गर्भबाट भरत को पनि जन्म भो
शत्रुध्न र लक्ष्मण दुइ सुमित्राबाट जन्म भो

छोरा जन्म्यो भन्ने खवर दशरथले जव सुन्नुभो
अत्यन्त हर्षले गर्दा शरीरको शुध्दि हराउनु गो

अयोध्या नगरीमा धुमधामले उत्सव सुरु भो
उत्सव हेर्दा हेर्दै सूर्य महिना दिन त्यहिँ उडाउनु भो

संसारभरको सुख समुन्द्र अयोध्यामा थुप्रियो
रामजीको बाल लीला अयोध्यामा सुरु भो



३०.

हे कृष्ण प्रभु दिन रात मलाई किन रुवाइ राख्ने
दया सागर हजुरले आज मलाई किन बिर्सने

यो बृन्दावन सून्यै भयो के गरी यो दिल बुझाउने
पंछिको स्वर बिषै बन्यो के गरी यो दिल रमाउने

मधुर मुरलीको धुन अब मैले कहाँ सुन्न पाउने
त्यो हजुरको अमृत बाणी कसोगरी मैले बिर्सने

हे माखन चोर यो माखन मैले कस्लाइ खुवाउने
माखनले याद दिलाउँछ कसो गरी मैले बिर्सने

हे श्याम सुन्दर ! हजुरको बियोग सहन सक्दिन
दिन रात यो मन रुन्छ आँसुको झरी थामिन्न

ए राधा ! त्यो मीठो बोली कानैमा घन्कि रहन्छ
झल झल सम्झनाले दिलमा छुरी चलिरहन्छ

जेलखानारुपी मथुरामा तिमीलाई थुनिदियो
निर्दयी अक्रुरले मेरो मुटुनै लुछि लगिदियो

हे प्राण नाथ ! हजुर छिटो ब्रजमा आउनुस्न
प्राण मेरो राधा भन्ने त्यो वचन सत्य पार्नुस्न



३१

आउनु भएन कृष्ण आउनु भएन
गोकुलमा मुरली बजाउनु भएन

आउनु भएन गीत गाउनु भएन
हे कृष्ण किन हजुर आउनु भएन

हजुरको कृष्ण आसै आसमा
दु:ख भयो धनि,दु:ख भयो धनि
अहिले सम्म कुरी बस्यौं आउलान्तनि भनि

हजुरको कृष्ण बृन्दावन
सुन्य भयो आज ,सुन्य भयो आज
हजुरको खेल्ने थाउँमा भूतको भयो राज

ग्वालिनीको कृष्ण गोठमा पसि
पार्ने हल्ला खल्ला पार्ने हल्ला खल्ला
गोपिनीको चुटाइ खाएको गरीदिउँकि हल्ला
कति छिटै बिर्सिएको नौनि ध्यूको डल्ला



३२

हे प्रभु कृष्ण ! चरण कमलको दर्शन गर्न म पाउँ
त्यो चरणको रज अलि पाइ पबित्र भै म जाउँ

श्याम सुन्दर कमल नयनको दर्शन गर्न म पाउँ
भ्रमरा सरी घुँघुँरे अलख त्यो आज हेर्न म पाउँ

चोरीको त्यो माखन दहि आज खान म पाउँ
जादु भरी मुरलीको धुन हे प्रभु सुन्न म पाउँ

झलझल कुण्डल मोर मुकुट प्रभुजी देख्न म पाउँ
नटवर कृष्ण नटुवा प्रभुको नाच हेर्न म पाउँ

ग्वालबालका साथ गाई चराएको प्रभु हेर्न म पाउँ
गोपीनीसंग रास खेलेको त्यो रात देख्न म पाउँ

कृष्ण प्रभु गोबरधन लीला हेरी मग्न हुन म पाउँ
बलदाइसंग अक्रुरको रथमा मथुरा गएको देख्न पाउँ



३३

हे कृष्ण प्रभु हजुरलाई सँधै म देख्न पाउँ
हजुरलाई हेरि हेरि मग्न भई रहन पाउँ

बिषय रुपि सर्पबाट मुक्त हुन म पाउँ
योग मार्गमा सँधै मस्त रहन पाउँ

शहर गाउँ आकास जता मैले हेरुँ
त्यतै त्यतैं कृष्ण प्रभु मात्र मैले देखुँ

यमुनाको किनारमा जब म डुल्न जाउँ
सिँढि माथि राज भएको दर्शन मैले पाउँ

बृन्दावन पुण्य स्थलमा जब म आउं
ललिताजीको साथ हजुरको दर्शन पाउँ

कुन्जगलिमा जब म घुम्दै राधे भन्दै गाउँ
राधाकृष्ण हजुरको त्यहां दर्शन मैले पाउँ

जब भयो ब्रम्ह मोह गाई ग्वाला हेरेर
मुग्ध भई यो जीवन अर्पण गर्न पाउँ

कालिनागको शिरमा कसोगरी नाच्नु भो
त्यै नाचको तालमा नाचि भजन गर्न पाउँ

लखौं गोपिहरुका साथ लाखौं कृष्ण बनेर
खेल्नु भयो महारास त्यो पनि हेर्न म पाउँ

दुनियाँको घर घर गई माखन चोरी खाएको
मलाई पनि दिनुस् कृष्ण माखन बाँकि भएको

गोपीहरुका साथमा हजुर यमुनामा नुहाएको
म पनि हेर्न पाउँ कृष्ण पानी छ्यापि खेलेको

गोबर्धन पहाडनै हजुरले उचालि राख्नु भो
ओट लाग्न पाउँ प्रभु यो जिन्दगी भारी भो

योगेस्वर कृष्ण प्रभु योगि भै बस्नु भएको
देख्न पाउँ म पनि योगानन्दमा लीन भएको



३४

नर जन्म पायौ हे मन् चेतना आएन कि
लाखौं जन्म घुमि आयौ सम्झना भएन कि

गर्भमा भोगेको दुःख सबै सम्झना नै छैन कि
त्यै गर्भको दुःखमा अझै घुम्ने रहर बाँकि छ कि

नर्कमा दुःख भोगेको सम्झना हरायो कि
डरलाग्दो यमदूतको फेरि मुख हेर्छौ कि

बिषय भनेको बिष हो भनि अझै बुझेनौ कि
त्यै बिषयमा भुलि फुर्सद तिमिलाई छैन कि

दुःख फल्ने रुख रोप्न अझै पुगेको छैन कि
आफ्नै कर्मले दुःख दिएको अझै थाहा छैन कि

बिर्सनु नै नहुने राम नाम तिमिले बिर्स्यौ कि
फेरि जन्म जन्मान्तरमा दुःखै दुःख भोग्ने कि

गर्नै पर्ने हरिको भक्ति तिमिले बिर्सिदियौ कि
शास्त्र पुराण सुन्दा सुन्दै आफै बुज्रुक बन्यौ कि



३५

हे कमल नयन श्यामसुन्दर हे नटखट श्रीकृष्ण
दर्शन गर्न मन् लाग्यो दर्शन मलाई दिनुस्न

म अभागिले दिन् दिनै दर्शन पाउन मुस्किल छ
जीवन भरमा एक पटक दर्शन मलाई दिनुस्न

झर्कोलाई छोडी कृष्ण दया गरी आउनुस्न
यो अनाथको पूजालाई हजुर स्वीकार गर्नुस्न

भक्तिभावले भरीपूर्ण मेरो अर्घ स्वीकार्नुस्न
त्यो चरणामृत दिएर मेरो जीवन सफल पार्नुस्न

भागिरथिको घर त्यो भाग्यमानिले मात्रै पाउने
त्यो चरणको दर्शन कृष्ण मलाई अहिले दिनुस्न



३६.

लगलग काम्दै दुइ पाउ टेक्दै हिनि गयो कन्हाइ
आजत हिन्नु नै जान्यो कृष्ण हेर न जसोदा माइ ।

नन्द यसोदा हर्षित भइकन हेरि रह्यो कन्हाइ
छमछम नुपुर धून सुनिकन मोह भइगयो सबै ।

बस्दै उठ्दै श्याम सुन्दरले अलिअलि पाइला सार्दै
नतवर त्यो बाललिला देखायो मातापितालाई ।

देवता ऋषीमुनीलाइ दुर्लभ सुख गोकुलमा लुटायो
लीला अमृत नदी गोपालले गोकुलमा बहायो ।

कृष्ण इच्छाले गोपीहरु नन्द भवनमा आए
धलमल गर्दै हिंड्नु भएको कृष्णलाई देखे ।

हर्षित भइकन गोपीहरुले कृष्णको जयजय पुकारे
नन्द यसोदाको जयजय गर्दै आनन्द सागरमा दुबे ।



३७.

दु:ख भयो हे प्रभु ! शरण मलाइ लिनु हवस्
सुख सागर हजुर बिना मलाइ छट्पति भो ।

नौ बर्षको उमेरमा माता पिता स्वर्गे भो
सहारा कोहि भएन मेरो अलपत्र परें म ।

खानलाइ अन्न छैन,लाउनलाइ वस्त्र छैन
राति पनि भुइँमा सुत्छु कस्तो मेरो कर्म ।

पानी पर्छ, हुरी चल्छ मुटु काम्छ थर्थर
रुख मुनि बास बस्छु आँशु झारी बर्बर ।

जहां जाउँ उतै मलाइ हेला गर्छन सबैले
पागल आयो भनि मलाइ हिर्काउँछ ढुंगाले ।

नर्क बासि पापी मलाइ कस्ले लिन्छ शरण
हजुर बिना कोहि छैन पाउ परी रुन्छु म ।

हे प्रभु ! स्यामसुन्दर सहारा मेरो बन्नु होस्
यो भव सागरबाट माझी बनि तार्नु होस् ।

